

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Biserica Ortodoxă și dezarmarea generală

Problema dezarmării generale și totale constituie centrul preocupărilor în viața politică internațională. Ea a devenit problema vitală a maselor largi populare din lumea întreagă, care au ajuns la convingerea că pacea prin dezarmare e singura garanție a vieții fericite.

Se știe că înarmările nu aduc nimic bun pentru popoare și state, deoarece secătuesc energiile creatoare spirituale, morale și fizice, și scad nivelul de trai, aducând mizerie. Ele amenință omenirea cu un război nuclear catastrofal. Dezarmarea ne asigură liniștea și tihna muncii, securitatea vieții și progresul material și cultural, individual și colectiv, al familiei, statului și al omenirii întregi pe baza tehnicii înaintate, pusă în slujba binelui și a fericirii omului.

De aceea Mișcarea Mondială pentru pace a cucerit majoritatea oamenilor de pe glob, care-și dau seama că numai prin dezarmare se întăresc bazele materiale ale vieții umane, se ridică nivelul de trai fericit și se alungă mizeria, analfabetismul, bolile, etc.

În această luptă uriașă pentru dezarmare și pace, Biserica Ortodoxă Română este la datorie dintru început. Ea o sprijinește activ, prin Ierarhii și păstorii ei, prin cuvânt și acțiune la care cheamă neîncetat pe credincioșii săi prin predici, prin sfat și prin exemplul viu. Prin activitatea ei de evanghelizare, Biserica ridică tot mai sus steagul dezarmării, ca să lumineze și să mobilizeze pe toți credincioșii pentru cauza păcii.

Temeiurile acestei acțiuni a Bisericii noastre sînt mai multe, dintre care amintim aici pe scurt următoarele:

1. Dumnezeu este Părintele tuturor oamenilor și iubește pe toți fără nici o deosebire rasială, națională, confesională, sex, vîrstă, etc., pentru că nu caută la fața lor (Gal. 2, 6; 3, 27—28). Toți oamenii sîntem fiii Săi și frați între-olaltă, datori să ne purtăm unul față de altul ca într-o familie, căci aceasta este voia lui Dumnezeu (Mt. 6, 9). El ne-a creat din iubire, pentru iubire și pace, pentru viață și fericire și nici decum pentru ură și vrajbă, pentru necazuri și nenorociri, pentru război și moarte (Deut. 30, 15—19; Mt. 22, 37; Lc. 10, 25—37).

2. Părintele ceresc a trimis în lume pe Fiul Său ca Domn al Vieții și al păcii (Is. 9, 5—6; In. 14, 6), ca să mîntuiască lumea (F. Ap. 4, 12; In. 3, 5).

El a adus iubire și pace și cheamă pe toți creștinii să fie „făcători de pace” și

să facă faptele păcii și iubirii frățești în lume.

3. Apostolii Domnului și Părinții Bisericii Ortodoxe merg pe urmele lui Hristos-Dumnezeu cu fapta și cu cuvîntul. Ei trăiesc și propovăduiesc Evanghelia, și prin aceasta traduc în fapt eternele principii umanitare ale Creștinismului. Păstorii Bisericii noastre înțeleg acest lucru. De aceea se identifică cu lupta popoarelor pentru dezarmare generală și totală și sînt contra agresiunii și contra războiului rece sau cald, căci pentru orice creștin adevărat, în Duhul Mîntuitorului Hristos, răz-

boiul de agresiune este crimă împotriva umanității și păcat strigător la cer (Fac. 4, 10).

Pe temeiul Teologiei păcii, Biserica Ortodoxă cheamă pe toți fiii săi — păstori și credincioși — să lupte pentru dezarmare și pace prin viață aleasă, încoronată cu virtutea dragostei binefăcătoare, prin rugăciune, prin sprijinirea tuturor acțiunilor pentru pace și dezarmare. Ea ne îndeamnă fierbinte și neîncetat să ne rugăm Domnului „Pentru pacea a toată lumea și pentru împreunarea tuturor”, să fim „făcători de pace”, ca să trăim fericiți în marea familie a omenirii liberate de război și consacrată muncii pașnice.

Prot. Simion Radu

Populație și producție

Populația pămîntului a crescut în ultimii ani mai rapid decît înainte. Astfel între 1950—1960 populația s-a mărit de la cca 2,5 miliarde la cca 3 miliarde oameni. La sfîrșitul anului 1963 ea număra cca 3,2 miliarde. Astfel în ultimii 14 ani sporul a fost cu aproape trei sferturi de miliard (peste 700 milioane), adică de 2,5 ori mai mare ca în 1930—1940. Dacă pe la jumătatea sec. XVII populația pămîntului era de cca 545 milioane, rezultă că numai sporul din ultimii 14 ani e mai mare decît populația globului pămîntesc de atunci. Pe continente creșterea în ultimii 14 ani este următoarea: Africa de la 206 milioane la 261; America de la 329 la 422 mil.; Asia de la 1.386 la 1.771 mil.; Europa de la 576 la 649 mil.; Oceania de la 13 la 17 mil. locuitori.

Care este explicația acestei creșteri accelerate? Ea se arată în raportul dintre natalitate și mortalitate. În perioada aceasta se constată — în general — o micșorare a mortalității. În 1937 mortalitatea era de 26 la mie de locuitori. Între 1955—1959 mortalitatea a scăzut la 18 la mie. Natalitatea în acest răstimp a rămas aproape neschimbată (cca 36 la mie). Rezultă că sporul s-a ridicat aproximativ de la 10 (în 1937) la 18 la mie (între 1955—1959).

Privind comparativ regiunile slab dezvoltate și regiunile industrializate, se constată că natalitatea e în medie aproape de două ori mai mare în primele regiuni decît în celelalte regiuni, dar și mortalitatea este mai ridicată în regiunile slab dezvoltate. Pe cînd în țările industrializate mortalitatea e între 7—13 la mie de locuitori, în Guinea, Mali, Tunisia, Nepal, Indonezia, ea este de 25—30, chiar 40 la mie. Natalitatea mai mare în regiunile slab

dezvoltate e însoțită de o mortalitate ridicată, din pricina mizeriei, bolilor, analfabetismului și altor urmări ale colonialismului.

Aceste date, publicate de O.N.U., au fost interpretate de neomaltusieni în sensul că omenirea va ajunge să trăiască în mizerie, pentru că ea se înmulțește rapid și mijloacele de trai s-ar împuțina mereu. De aici trag concluzia că ar fi necesar un război atomic, care să împuțineze populația pămîntului, nimicind sute de milioane de oameni.

Părerea neomaltusiană este falsă. Ea nu corepunde realității. După statistica O.N.U. producția mondială alimentară în ultima perioadă a crescut mai repede decît populația. Dacă pînă în 1960 populația a crescut cu 37 la sută față de anii dinainte de război, producția alimentară a sporit cu 49 la sută. În regiunile slab dezvoltate populația a crescut cu 46 la sută, producția cu 50 la sută. În regiunile industrializate populația a crescut cu 18 la sută, producția cu 57 la sută. Deosebirea așa de mare între sporul populației și al producției în cele două regiuni, se explică prin faptul că țările slab dezvoltate, fiind ținute de către țările capitaliste sute de ani în robie colonială, și astăzi sînt exploatare, pentru că monopolurile tind să le mențină în situația de țări agricole, furnizoare de materii prime și cumpărătoare de fabricate și să le frîneze dezvoltarea industrială. Cum monopolurile fixează la produsele agricole ale țărilor slab dezvoltate prețuri mici și vînd produsele industriale la prețuri mari, se-nțelege că țările eliberate de sub stăpînirea colonială nu au posibilitatea să se dezvolte. Dimpotrivă, dacă producția mondială s-ar împărți egal pe toată populația pămîntului, n-ar mai exista nicăiri fenomene de subalimentație.

Concluzia e că spre a înlătura mizeria

(Continuare în pag. 2)

Impotriva analfabetismului

În scopul combaterii analfabetismului ce bîntuie mai ales în fostele țări coloniale (Africa, Asia, America de Sud) pe lângă alte organisme naționale și internaționale, un efort susținut depune și U.N.E.S.C.O. (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură). Într-o cuvîntare ținută nu de mult, directorul general al acestui organism internațional, René Maheu, sublinia: „Nu ne putem permite să slăbim eforturile atîta timp cît în lume există 700.000.000 de oameni analfabeți, care nu se pot bucura de roadele civilizației secolului XX”.

Astfel, date oficiale ne arată că în 85 de țări ale Africii, Asiei și Americii Latine, numai 55 la sută din numărul copiilor de vîrstă școlară frecventează școala elementară, iar numărul celor care o termină este și mai redus. Numai în America Latină din cei circa 40.000.000 copii de vîrstă școlară, 59,7 la sută nu frecventează cursurile școlii elementare. În unele țări procentul este mult mai mare. Astfel, în Columbia ajunge la 70 la sută, în Guatemala la 77 la sută, iar în Haiti la 80 la sută.

Un alt aspect tot pe atît de important al problemei analfabetismului îl reprezintă întreruperea studiilor (din cauza lipsurilor materiale, a lipsei cadrelor didactice, localurilor de școli, etc.), în anul al treilea sau al patrulea de școală. În aceeași parte de lume de care am amintit, în anul patru al cursurilor elementare părăsesc școala 74 la sută din numărul elevilor din primul an. De altfel, problema lichidării analfabetismului se pune și în unele țări europene, ca de pildă Portugalia, Turcia etc.

În fața acestei situații, la Congresul mondial pentru combaterea analfabetismului, ținut la Roma, în toamna anului 1962, s-a hotărît începerea unei campanii mondiale pentru alfabetizarea sutelor de milioane de neștiutori de carte. Această campanie va avea o durată de 10 ani în țările Americii Latine și 20 de ani în țările Asiei și Africii.

Asigurarea condițiilor materiale, pregătirea unui număr sporit de cadre didactice — numai America Latină are nevoie de peste 300.000 de învățători — necesare școlarizării populației solicită serioase sume de bani. Astfel, în prima perioadă de aproximativ 18 ani, în care 330.000.000 de analfabeți între 15 și 50 de ani vor deveni

știutori de carte, sînt necesari circa 2 miliarde de dolari. Potrivit programului U.N.E.S.C.O., 1/4 din aceste fonduri vor fi alocate prin ajutor extern, iar restul prin contribuția țărilor interesate.

Prin înfăptuirea dezarmării generale și totale, sau chiar numai a unor măsuri parțiale în acest sens, s-ar putea elibera imense fonduri, care ar putea fi folosite și pentru combaterea analfabetismului. S-a calculat, astfel, că dacă din cele 120 miliarde dolari, alocate anual în scopuri militare, s-ar cheltui doar 1,5 la sută pentru alfabetizare, în numai cîțiva ani analfabetismul ar dispărea din lume.

Acțiunii acesteia cu adevărat umanitare pe care U.N.E.S.C.O. a întreprins-o pentru lichidarea analfabetismului i se cuvine, deci, toată lauda. Republica Populară Romînă, unde analfabetismul e lichidat de mult, sprijinește această acțiune. Popoarele toate, ca și poporul nostru, luptă pentru realizarea dezarmării generale și totale, pentru ca o parte din fondurile astfel eliberate să ia calea alfabetizării și lumina cărții să pătrundă cu un ceas mai de vreme pretutindeni, căci la ea toți oamenii au dreptul. P.

Irmosul Pogorîrii Duhului Sfînt

Bucură-te-Npărăteasă
Slavă a fecioarelor
Maica Domnului din ceruri
Și mama creștinilor.

Căci pe tine nu te poate
După merit lauda
Nici cea mai limpede gură
Cum se cade-a te cînta!

Că toată mintea-nțeleaptă
Se-ntuneacă-n acel ceas
Cum Fecioară-ai putut naște
Și Fecioară ai rămas.

Pentru-această mare taină
Îți cîntăm, te preacinștim
Maică Sfîntă și Fecioară
Noi de-a pururi te slăvim.

Pr. Al Gherghel

Populație și producție

(Continuare din pag. 1)

din țările în curs de dezvoltare e nevoie de întărirea independenței lor economice, de dezvoltarea lor industrială, de ajutorarea lor de către țările industrializate și de promovarea unui comerț, bazat pe principiul egalității și avantajului reciproc, înlăturînd diferența enormă dintre prețurile produselor agricole și cele ale produselor industriale. Este ceea ce a propus Conferința pentru comerț și dezvoltare a O.N.U., care s-a ținut în mai-iunie a. c. la Geneva. Exemplul țărilor socialiste arată că sarcina industrializării rapide poate fi realizată pe baza orînduirii socialiste, unde bunurile aparțin întregului popor, care beneficiază de venitul național, de roadele muncii lui și își dezvoltă economia în mod planificat.

Politica de relații comerciale, bazate pe egalitate și avantaj reciproc, ca și ajutorul acordat de țările socialiste pentru industrializarea statelor în curs de dezvoltare, explică dezvoltarea impetuoasă a schimburilor comerciale dintre aceste state și țările socialiste și tendința multor state în curs de dezvoltare de a pași pe calea socialismului. Aceasta asigură nu numai dez-

voltarea rapidă a economiei, ci și ridicarea nivelului de trai, material și cultural, pentru toți oamenii muncii, venitul național aparținînd tuturor.

Cît privește viitorul, statisticile arată că posibilitățile de creștere a producției sînt mai mari decît creșterea probabilă a populației. Producția mondială crește mai repede decît populația. Folosind numai condițiile actuale ale tehnicii, pămîntul ar putea hrăni nu 3,2 miliarde de oameni, ci cca 30 miliarde. Există însă posibilități încă nefolosite. Prin extinderea de 2—3 ori a pămînturilor cultivate, prin aplicarea unei agriculturi intensive cu ajutorul mijloacelor agrotehnice avansate, creșterea producției asigură — oricare ar fi ritmul de sporire a populației — un trai îmbelșugat tuturor pămîntenilor.

Neomaltusienii n-au dreptate. Războiul e o calamitate care trebuie să fie înlăturată prin lupta unită a popoarelor. Munca pașnică a popoarelor, înfrățite în acelaș țel al unei vieți mai bune, mai fericite, va transforma pămîntul într-o grădină roditoare, care oferă fiecărui popor, fiecărui muncitor un nivel de trai din ce în ce mai înalt. Pacea și munca sînt izvoarele belșugului și fericirii pe pămînt.

M.

Duhul Sfînt

Dumnezeu-Duhul Sfînt este a treia persoană dumnezeiască a Sfintei Treimi. El este de o ființă cu Tatăl și cu Fiul, precum și Fiul este de o ființă cu Tatăl. Sfîntul Duh este în Tatăl și în Fiul, precum și Fiul este în Tatăl și în Sfîntul Duh. Toți trei sînt o singură ființă, voință, putere și slavă, o singură Dumnezeire. E un singur Dumnezeu în trei persoane, așa cum soarele are disc, raze și lumină, dar e un singur soare, zice Sf. Atanasie cel Mare. Pentru această învățătură avem temeuri în Sfînta Scriptură și în Sf. Tradiție. Sf. Apostol Pavel spune că Duhul Sfînt este în Dumnezeu, adică în Tatăl și în Fiul, cum este suilețul omului în om. De aceea el este atotștiutor: „Iară nouă ne-a descoperit Dumnezeu prin Duhul Sfînt, că Duhul toate le cercă pînă și adîncurile lui Dumnezeu. Că cine știe din oameni ale omului, fără numai duhul omului care este într-însul? Așa și ale lui Dumnezeu nimeni nu le știe, fără numai Duhul lui Dumnezeu” (I Cor. 2, 10—11).

Sfîntul Duh este din Tatăl, dar nu prin naștere ca Fiul, ci prin purcedere. Ce este însă purcederea și prin ce se deosebește ea de naștere, Biserica n-a căutat să lămurească, pentru că nici Dumnezeu nu a descoperit. De aceea Sf. Părinți au luat aceste cuvinte întocmai așa cum se aîlă în Evanghelia lui Ioan 15, 26 și le-a pus în Simbolul Credinței: „Iar cînd va veni Mîngîitorul, pe care eu îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul adevărului, care din Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru Mine”. Acesta este dealtfel singurul loc din Sf. Scriptură, care vorbește despre purcederea Duhului Sfînt.

Despre purcederea Sf. Duh din Tatăl atîta știm, că ea este dinainte de veci, ca și nașterea Fiului, căci niciodată n-a fost Tatăl și Fiul fără Sf. Duh. Așa cum îndată ce există focul, există și lumina și căldura lui, tot astfel din veșnicie, de cînd există Tatăl, există și Fiul prin naștere, și Duhul Sfînt prin purcedere din Tatăl.

Romano-catolicii spune că Sf. Duh purcede „și de la Fiul” (Filioque) și aceste cuvinte le-au adăugat la Simbolul Credinței, pentru că — zic ei — atunci cînd Mîntuitorul promite apostolilor: „pe care Eu îl voi trimite vouă de la Tatăl”, arată că și El purcede pe Sf. Duh. Dar noi știm că trimiterea este altceva decît purcederea, că trimiterea Duhului Sfînt în lume încă nu se făcuse cînd vorbea Mîntuitorul, pe cînd purcederea este din veci. De aceea vorbește Mîntuitorul despre trimiterea Duhului la viitor. Adică purcederea e veșnică, e mai presus de timp, pe cînd trimiterea în lume se face în timp. Purcederea veșnică a Duhului este de la Tatăl, trimiterea Lui în lume este de la Fiul.

Cuvintele „și de la Fiul=Filioque” în Simbolul Credinței le-a adăugat prima dată un Sinod din Spania la 589, dar la Roma s-au introdus mult mai tîrziu. La 809 Păpa Leon III, cînd i s-a cerut să se spună și la Roma Simbolul cu acest adaus, s-a opus și a poruncit să se scrie Simbolul pe două table de argint, fără acest adaus. Mai tîrziu s-au adaus aceste cuvinte la Simbol și în Roma, călcîndu-se pörunca Sinoadelor ecumenice de a nu schimba Credeul, formulat la sinoadele de la Niceea și Constantinopol.

Orice lucrare săvîrșită de Dumnezeu în lume e săvîrșită de cele trei persoane dumnezeiești în unime, pornește de la Tatăl, e înfăptuită prin Fiul și este desăvîrșită în Sf. Duh. „Că dintr-Insul, printr-Insul și întru Dînsul sînt toate” (Rom. 11, 36).

Sfîntul Duh este cel ce a umplut de viață cele făcute la început și avea să le umple de o viață tot mai bogată. El este cel ce umple de viață și de tot mai multă viață pe cei mîntuiți din stricăciune și din moarte prin Iisus Hristos. „Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor” (Fac. 1, 2) ca dătător de viață. Duhul Sfînt s-a coborît în ziua de Rusalii peste Sf. Apostoli, dînd

naștere Bisericii. Numai unde suflă Duhul se naște viața și anume viața cea nouă în Iisus Hristos (Io. 3, 8); „Duhul este, carele face viu” (Io. 6, 63). De aceea Duhul Sfânt e numit în Simbolul

Credinței „Domnul de viață făcătorul”.

Duhul Sfânt, grăind prin prooroci, a pregătit omenirea pentru primirea Mântuitorului, vestind

O CARTE VECHIE:

Floarea darurilor

A fost o carte de largă circulație în țara noastră, adusă din Italia pe vremea lui Ștefan cel Mare și tradusă după anul 1478. A circulat pe atunci în manuscris și din limba română a fost tradusă și în rusește în 1492 (Glasul Bisericii nr. 3—4/1963, p. 401).

Eu am citit-o de-abia acum, cu literă cirilică, dintr-o tiparniță brașoveană, de la 1808. Prefața este a preotului Ioan Stefanovici, parohul bisericii Bolgarseghi. Exemplarul pe care-l am n-are copertă, nici prima și ultima pagină și-i mai lipsesc și din interior 3 foi — dar lipsurile acestea sînt înlocuite cu foi scrise de mîna, de acelaș precuvîntător, iereul Stefanovici, la sfîrșit adăogînd și sumarul cu titlurile subiectelor, indicînd și pagina unde se află.

Cum de se va fi uzat așa cartea, ca să ajungă apoi iarăși în mîna redactorului, nu se poate ști. Despre îndreptările făcute în carte, el scrie la urmă, cu o frumoasă caligrafie: „prin osteneala diortosirii smeritului între preoți Ioann Stefanovici paroh la Bolgarseghi”.

Traducerea este oarecum greoaie și limbajul vechi, deosebit întru citva de cel de azi, — la o distanță de 150 de ani.

Iată cum începe predoslovia Păr. Stefanovici: „Aflînd această carte ce să cheamă *Floarea Darurilor*, după grecește pre limba Romînească *înțoarsă*. Tipărită din vechi în Snagov, încă și „într-alte limbi să află iarăși tipărită, însă Ro-„mînește foarte arar, și în puține locuri să află, „pentru care îndată am făcut cerere către Dom-„nealor Fraților de bun neam născuți Kirii Con-„stantin și Ioann Boghici, rugîndu-i să binevo-„iască a porunci ca în Tipografia Domnealor în-„credințată a să tipări aceasta”...

Cartea vorbește despre virtuți și păcate, deprinderi bune și deprinderi rele. Poartă numele de *Floarea Darurilor* pentru că se consideră ca o floare care are în sine parfumul tuturor bunelor deprinderi, care în limba veche se cheamă *daruri*. Dealtfel în vobrirea populară se păstrează

de mai înainte venirea Lui. În Duhul, proorocii primeau Cuvîntul. De aceea zic proorocii neconținut: „Și a fost Cuvîntul Domnului către mine” (Ier. 1, 11). Dar „gura”, care rostea Cuvîntul în inima lor, în așa fel, încît îl făcea să pătrundă în ea, era Duhul Sfînt. Astfel cînd spun proorocii: „Și a zis Domnul către mine” (Is. 8, 1), trebuie să înțelegem, că vorbesc de Duhul Sfînt, căci și Simbolul zice Duhului Sfînt „Domnul”.

Am spus că Sf. Duh desăvîrșește orice lucrare dumnezeiască, îndreptată spre lume, deci și lucrarea mîntuirii. El este, cel ce o aduce pînă în inima noastră, o sădește în adîncurile ei nepătrunse. El coboară de la Hristos în noi, dar ne și leagă de El, sau prin El ne leagă Hristos de Sine, și prin Sine de Tatăl. Un om stă în fața noastră, dar el se leagă de inima noastră prin glasul cu care își trimite cuvîntul în noi. Așa este Duhul Sfînt ca un glas cu care pătrunde Cuvîntul lui Dumnezeu, sau Iisus Hristos în noi. Duhul Sfînt ne deschide ochii sufletului, ca să vedem, că Iisus este Dumnezeu; El ne deschide inima, ca să înțelegem și să primim pe Hristos; El ne descopere pe Hristos „Fiul lui Dumnezeu”. „Cuvîntul nu poate fi cunoscut sau auzit de nu se va descoperi prin Duhul Sfînt”, spune Sf. Simion Noul Teolog. Sufletul credincios, care are în sine pe Duhul Sfînt ca lumină, poate vedea pe Hristos ca Dumnezeu și se poate uni cu El.

Duhul Sfînt este „duhul adevărului”, „vistieryl bunătăților”, care ne curăță de toată înțînăciunea și ne dă viața cea nouă în Iisus Hristos. El este Duhul iubirii și al păcii. El toarnă în inimile noastre iubirea și pacea și ne face să fim plini de iubire față de semenii și lucrători ai păcii în lume.

Pr. N. Terchilă

și azi această denumire. Virtutea este un *dar* și gîndindu-ne la ajutorul lui Dumnezeu în viața noastră, putem spune că buna purtare a noastră este un dar de la Dumnezeu fiindcă o realizăm cu harul Lui.

În ce privește ortografia, se poate observa influența mediului de tipărire, fiindcă toate substantivele sînt scrise cu literă mare ca în limba germană.

Descrierea virtuților și a viciilor se face dîndu-se mai întii definiția, apoi se aduc citate și exemplificări din Biblie, din Sfinții Părinți, din filozofii antici și medievali. Nu lipsesc nici mărturiile istoricilor. Socrate, Licurg, Platon, Aristotel, Pitagora, Ptolomeu, Seneca, Alexandru cel Mare, Varo, Juvenal, Ovidiu, Macrobie, Salustiu, Priscian, Caziodor, Fer. Augustin, Fer. Ieronim, Sf. Isidor, Beda Venerabilul, Toma Aquinatul și alții — sînt foarte mult folosiți.

Autorul citează des din „*Cartea Păcatelor*”, probabil un manual de morală, care va fi fost pe vremea aceea a veacului al XV-lea cînd se va fi scris, în limba italiană. De asemenea multe exemplificări sînt luate din otăcinik, de bună seamă *limonariul* și din „*istoriile Rîmului*”.

Totodată cititorul face cunoștință cu o sumedenie de animale aduse în scenă ca să exemplifice păcate și virtuți.

Vulpea este nelipsită ca prototip al viclesugului. Flămîndă, face pe moarta în mijlocul drumului cu picioarele întinse și cu limba scoasă ca să amăgească păsările dornice de carne și să le prindă. Descrierea este plină de haz și parcă mai ilariantă decît în povestea lui Creangă. Lingușirea poartă numele de „*îmbunare*” și albina e nedreptățită, fiindcă e chemată să-i fie simbol, că vorbele bune ale lingușitorului sînt ca mierea, iar clevetirile lui constituie acul ei, cu otravă.

Cămila și măgarul sălbatic defilează prin fața cititorului pentru răbdare, liliacul pentru desfrîu, turtureaua pentru credincioșie, găina pentru gîlcăvă, leul pentru curaj, păunul pentru îngîmfare, chițcanul pentru minciună. Sînt și nume de păsări, pe care nu le-am putut identifica: pasărea pețtitis, licoarna, armelinul, kaladrinonul, animale ca inorogul.

Din istoria Rîmului este citat Marcu Regulus

pentru bărbăție și ținerea cuvîntului dat. De asemenea cu sărbătoarea triumfului la Roma, pe lingă cele știute de obicei, cititorul găsește menționate, în *Floarea Darurilor*, și acte de *necinste*, la adresa învingătorului:

„...că punerea de ședea cu dînsul în cărită (car) „pre un țaran care ar fi fost mai moșic din oraș, „și aceasta pentruca să dea pildă, pentruca fiește-„care om carele ar face bine, poate să vie în așe-„zămînt asemenea.

„...pentruca acel om moșic adesea de multe „ori îi da ... tare (il înghiontea) și-i zicea nu „te înălța că(c) iți fac alții cinste, pentruca „știi că ești om ca și mine”.

Iară a treia neciste era: „pentruca fieștecarele „om avea voe într-aceea zi ca să-i grăiască cu-„vinte necuviincioase” (p. 143).

Nu mă pot opri înainte de a însera cîteva din sfaturile bătrînei cărți culese din și mai bătrîni filozofi.

Ptolomeu a zis: „...înponcișează-te (împotri-vește-te) poștei tale la tinerețe, că la bălînețe nu te vei îndrepta ca să scapi de dînsa” (p. 130).

Socrate a zis: „mai mare lucru este ca să biruiască neșcine (cineva) poșta lui decît pe un vrăjmaș al lui” (p. 130).

„Cine iubește destoiniciile deseori stă cu frica în sin” a zis Sf. Damaschin (p. 107).

„In *Cartea păcatelor* scrie că cel ce vrea să „păzească vrednică curăția, trebuie să se lerească de 6 lucruri: întii de bucate multe, că precum nu „se poate ca să se stingă văpaia focului carele „este în paie, așa nu să poate ca să înfrîneze neș-„ține (careva) încingerea poștelor (trupești), „cînd este trupul sătul.

„A doua este: ca să fugă de lene. Ovidie a zis: „fugi de lene și vei stingă” poșta (p. 156).

„...încă vinul care-le este în pahar lesne se bea, „iar apoi mușcă ca un șarpe” (p. 153).

Despre judecățile nepătrunse ale lui Dumnezeu cititorul găsește, la pagina 88, un episod foarte interesant, din care s-a inspirat și marele Sadoveanu într-una din povestirile sale.

Păcatele descrise sînt urmărite și biciuite fără a căuta la fața omului. *Un boier* este înruntat de o călugăriță printr-un act de eroism martiric (p. 156). Fata de împărat, Irina, este minci-noasă și rămîne de rușine în fața slujitorului, care este drept și curat (p. 109, 110). E un început de critică socială, împotriva feudalismului.

Unele fapte puse pe seama animalelor nu sînt de acord cu știința de azi, probabil că vor fi fost conforme cu știința naturii aristoteliene sau medievale (cf. p. 34, castorul).

Cititorul mai poate fi șocat și de unele cuvinte ce nu mai sînt în uz acum, sînt chiar *necuvioase*, ca să le folosim limbajul cărții, dar pe atunci erau uzuale. Pentru frumusețea literară, pentru îndelunga călătorie din vremuri vechi prin casele bătrînilor noștri, fiind și unul din izvoarele literaturii culte de la noi, părți din *Floarea Darurilor*, s-au tipărit în volumele: „*Cărțile populare în literatura romînească*” (București 1963).

Pr. I. Sandu

Irmosul Înălțării Domnului

Suțlete al meu mărește
Pe Hristos cel înviat,
Dătătorul de viață
Care la cer s-a înălțat.

Te mărim pe tine pururi
Maică a lui Dumnezeu,
Care mai presus de fire
Ai născut pe Fiul tău.

Căci tu mai presus de minte
Și de cuvînt ai născut,
Sub ani, pe Cel peste vremuri
Pe Cel fără de-nceput.

De aceea Maică Sfîntă
Noi cu drag te ferim,
Și-ntr-un gînd toți credincioșii
Cu iubire te mărim!

Pr. Al. Gherghel

Pace și viață

„...Incepe o viață fără umbre și fără îngheț, unde va stăpîni o vesnică lumină și un veșnic prezent”. (P. Sf. Episcop VALERIAN — Pastoraia Invierii 1962).

Năvalnică-i viața peste largi pămînturi,
Cu zumzetul sculărilor din tină,
Cu gama fericitelor avînturi:
Spre pace, spre viață și lumină!

În suflete inundă frumuseți ce nu pier,
În val de lumini pruncii zburdă și ei
Spre vecie și lut, spre țărîna și cer.
Din prospețimi de pajiști răsar ghiociei.

Ca îngerul luminii cu-nfățișare rară,
Așa e roada păcii — e pîinea mea și a ta, —
E bolta unei nopți de primăvară
Și muncă și luptă suportî pentru ea.

Sub cerul de pace-nclinăm spre virtute,
Se adaugă cugetării noastre-ajutor.
S-așternem fericirea lungă înainte,
În numele vieții tuturor.

Multicolore flori prin parcuri își desfac
Petalele-n bătaile soarelui lin.
Oameni ca de aur trăiesc și se-mpac:
Doamne, pacea o preamărim. Amin.

*

O, tinără pace! Pe-aceste pămînturi
Ești primăvara pornirilor noastre spre rai.
Pe lumea fericitelor avînturi
Primul tron se cade de-apururi să-l ai.

Tu, dar divin ce înnoiești zidirea,
Fără umbre ne dăruî un veșnic prezent,
Să stăpînească veșnic numai fericirea
Și-n toți acelaș gînd, acelaș sentiment.

Prot. I. Gh. Ivanciuc

† Preot pensionar Gheorghe Coman

În ziua de 17 februarie 1964 a adormit în Domnul venerabilul preot Gheorghe Coman, din Zărnești, în vîrstă de 74 ani.

Născut și crescut într-o familie preoțească din Vama Buzăului, își face studiile secundare la Brașov și apoi la Institutul Teologic din Sibiu.

În anul 1916 este hirotonit pentru parohia Cernatul de Jos, Raionul Tg. Săcuiesc. Funcționează apoi în parohia Ghimbav, prot. Brașov. După pensionare servește ca preot în parohia extra-bugetară Zărnești IV, pînă cînd o boală l-a ținut la pat.

A fost un preot activ, bun biserican, avînd o voce frumoasă care încînta sufletele credincioșilor. A muncit cu drag pentru credincioșii săi. Rămăs văduv de nouă ani, după ce își îngrijise mulți ani soția, bolnavă, și-a crescut pe cei trei copii, în mijlocul cărora a stat și de care a fost îngrijit.

Slujba înmormîntării s-a săvîrșit în ziua de 20 februarie 1964 de către un sobor de preoți, în frunte cu protopopul Brașovului, Dr. V. Coman.

Viața și activitatea adormitului în Domnul a fost arătată în cuvîntările Prot. V. Coman, Pr. Rucăreanu Virgil și Enache Alexandru. Dumnezeu să-l odihnească cu drepții!

Participant

LA HRAM

În 8 mai a. c., la Vinerea luminată, a avut loc hramul Sîntei Mănăstiri „Brîncoveanu” (Sîmbăta de Sus-Făgăraș).

Sf. Liturghie a fost săvîrșită de un sobor de preoți și diaconi, în frunte cu P. Sf. Emilian Antal. Răspunsurile le-a dat corul Bisericii din Viștea de Sus (Făgăraș).

Au predicat:

I. P. C. arhim. Serafim Popescu, mulțumind în numele Mănăstirii tuturor și îndemnînd la viață duhovnicească și la rugăciune pentru pace, la muncă pentru înalțarea patriei;

P. C. Prot. M. Ionașcu (Făgăraș) despre pace și înfrățire și despre progresele realizate de patria noastră;

P. C. Prot. V. Coman (Brașov) despre darurile crucii și învierii Domnului, pe care le revarsă Biserica în sufletele credincioșilor, cu indemnul de a fi buni creștini și vrednici cetățeni ai patriei noastre scumpe;

I. P. C. arhim. N. Mladin despre bucuria Invierii. A vorbit despre bucuria muncii rodnice, prin care — în 20 de ani — patria noastră s-a înălțat pe culmi de belșug și lumină;

P. C. vicar Tr. Belășcu despre înnoirea vieții prin Sf. Spovedanie și Sf. Împărtășanie și despre rîvna pentru cauza păcii, pentru tot ce e bun și frumos, pentru Sînta noastră Biserică și patria noastră dragă;

P. S. Emilian despre Maica Domnului, care e și Maica tuturor creștinilor, căci se roagă pentru noi toți; despre împotrivirea față de război și lupta pentru pace, cu indemn la muncă pentru bunăstarea patriei. Aduce totodată cuvînt de dragoste părintească de la Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae și urează I. P. Sf. Sale mulți ani cu sănătate deplină și pace.

După citirea deslegării arhieresti, o parte din sobor a săvîrșit Sf. Maslu, altă parte — în frunte cu P. S. Emilian — a slujit sfințirea apei la lîntînă și a rostit ectenia de pomenire la mormîntul mitropolitului Nicolae Bălan. N.

Sărutul luminii

Sărutul luminii l-au primit pruncii cînd pe fețele lor catifelate au înflorit trandafirii vieții și au gingurit fericiri în leagăn sub privirea blîndă și ocrotitoare a mamei. Inima, candida lor zăpadă, a tors în ani lumina dulce pe firele gingașe prin care a pulsat roșu sîngele învăluindu-i în căldura dorinței de a trăi și a crește sub apele de mătase ale Cerului albastru.

Cu acest sărut al luminii au intrat în tinerețe mîngîiași de răsăriturile impururate de soare și alintați de inserările fulguite de stele și luceferi.

Din strunele inimii a curs lumină ca dintr-un riu de sorî și viața sub sărutul luminii a fost și este perpetua baladă de fericire, de bucurie, de orajă și dor.

Sub sărutul luminii, bucuria este încordarea senină a sufletului în care viața apare plină de sens și vrednică de trăit.

Lumina în drumul tău înseamnă zi și îndrăzneala omului de-a ști, de a cunoaște tot ce e frumos și plăcut, tot ce e bine și folositor.

Sub sărutul luminii, floarea își deschide corola ca să primească în cupa ei diamante de rouă, fluturașul își întinde aripile moi și catifelate, zburînd din floare în floare și păsările taie vîzduhul ciripînd vesel și armonios.

În omenescul ocean nemăsurat, sărutul luminii iradiază deplina fericire prin care munca devine sublima poezie a buneistării, și iubirea izvorul adevăratei vieți.

Sub sărutul luminii, mă apropii de tine Doamne, Părinte al Luminii, Părinte al iubirii, și îngenunchiat în rugăciune șoptesc: — „Fă Doamne ca pururi omenirea să viețuiască întru lumina păcii și a iubirii!”. Preot Ștefan Tascianu

Sfinții Apostoli Petru și Pavel

Cel dintîi și cel din urmă
Chemați de al Tău cuvînt
Să pască iubita-Ți turmă, —
Sînt cinstiți în praznic sînt.

Petru, prin descoperire
De sus, te-a mărturisit;
Pavel, la binevestire,
De sus, Tu l-ai rînduit.

Petru-n credință te vede
Sus, — fiind Tu întrupat;
Deși sus, — Pavel te crede
Mereu în el, înviat.

Petru, Cerul îl descuie
Și pămîntul îl dezleagă;
Pavel: fapta, vrea să spuie
La toți: cum să te-nțeleagă.

Pr. P. Sălăjeanu

Cînd munca, pacea o iubești...

Că pacea-n lume-i chează
A vieții, știe orișicine,
Cum munca — fagur de albine —
E-un sînt izvor de rodnicie.

Cînd munca, pacea o iubești
Cu-o sîrguință mai deplină,
Aprins-ai torță de lumină;
Prin neguri n-ai să rătăcești.

Cînd munca, pacea o iubești
Cînd nu gîndești și nu faci rău
Ferice ești, în rostul tău,
Frumos și demn ai să trăiești.

Cînd viața ți-e mereu senină,
Cînd vrajba n-are pîrtășie
În tot ce-ți aparține ție,
Tu ești și altora lumină...

Nu-i chip de viață mai frumos,
Nu-i bucurie mai deplină,
Decît prin muncă, pace, dragoste divină
Poporului și omenirii mereu să le fi de folos.

Const. V. Rudăreanu

† Preot Gheorghe Crăciun — 1882 - 1964 —

În ziua de 29 ianuarie 1964, după o scurtă și grea suferință, a adormit în Domnul Părintele Gh. Crăciun, în etate de 82 ani.

Numitul s-a născut în parohia Brîncovenesti (Prot. Reghin), unde a păstorit pînă în anul 1960.

Slujba înmormîntării a fost săvîrșită vineri, 31 ianuarie 1964, în Catedrala din Mediaș de către un sobor de preoți, în frunte cu P. C. Protopop P. Boieru, care a vorbit despre dragostea preotului față de parohia sa. A mai vorbit Pr. Z. Rucăreanu despre rolul preotului în parohie.

În jurul sicriului se afla familia (soția și 5 copii), rudeniile, credincioși din parohia decedatului și din Mediaș. Sicriul cu rămășițele pămînteste ale defunctului a fost așezat în cimitirul orașului Mediaș.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Chiril Moldovan